

VEILIGHEIDSGREGIO
BRABANT-NOORD

Samenvatting

Ontwerpbeleidsplan 2016-2019

Samenvatting

De Veiligheidsregio Brabant-Noord gaat de komende vier jaar beleid uitvoeren op grond van zes 'verbindende thema's'. De thema's zijn geworteld in elf kaders die gemeenten hebben ontwikkeld, in het risicoprofiel van de veiligheidsregio en in de strategische agenda's van externe landelijke partners.

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in mei 2015 het Ontwerpbeleidsplan 2016-2019 afgerond. De burgemeesters van de negentien gemeenten in deze regio bespreken dit plan vervolgens met hun gemeenteraad. In november (2015) zal het algemeen bestuur van de veiligheidsregio het beleidsplan definitief vaststellen.

Mozaïekbeleid

Omdat de Veiligheidsregio Brabant-Noord een netwerkorganisatie is met ongeveer dertig 'vaste interne partners' (exacte aantal is afhankelijk van het onderwerp dat op de agenda staat) en een flink aantal 'losse externe partners' in de vorm van landelijke overlegorganen en instituten op het gebied van veiligheidsrisico's, komen er van alle kanten bijdragen van betrokken organisaties die hun beleid willen laten doorsijpelen in de veiligheidsregio. Dat drukt zijn stempel op de beleidsvorming en het uiteindelijke beleid: het beleid lijkt niet zozeer op een afgeschoten pijl die het doel treft, maar eerder op een mozaïek van tegeltjes dat wordt gelegd en langzaam maar zeker steeds meer vorm krijgt.

De veiligheidsregio

In de Veiligheidsregio Brabant-Noord werken de partners samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en veiligheid. In Brabant-Noord wonen 650.000 inwoners op 1.333 vierkante kilometer. Het is een deels stedelijk, deels agrarisch gebied met rivierenlandschap, bos en duinen. Onder andere de spoorwegen, snelwegen en waterwegen die de regio doorkruisen zorgen voor veiligheidsrisico's.

In drie stappen naar een beleidsplan

De veiligheidsregio heeft het beleidsplan in drie stappen gemaakt: (1) ze heeft de bijdrage van gemeentelijke partners, namelijk elf gemeentelijke kaders, en de bijdrage van andere partners, namelijk de strategische agenda's, verwerkt in haar beleidsplan; daarnaast heeft ze wettelijk verplichte onderdelen, zoals het risicoprofiel, opgenomen; (2) uit deze bijdragen en wettelijke verplichtingen heeft de veiligheidsregio zes 'verbindende thema's' gedestilleerd die de maatschappelijke opdracht aan de veiligheidsregio vormen; (3) ze heeft deze opdracht uitgewerkt in zeven programma's.

De organisatie is op orde. En nu verder ...

Het vorige en eerste beleidsplan (2012-2015) van de Veiligheidsregio Brabant-Noord diende vooral om de eigen organisatie op orde te brengen en aan alle normen te voldoen. Dat is nu gebeurd: de juiste mensen en middelen bevinden zich op de juiste plek binnen de organisatie, de normen worden nageleefd. Nu is het tijd om verder te gaan, het roer te wenden en de band met de buitenwereld te verstevigen. De eerste stap daarin is met dit beleidsplan gezet doordat de gemeenteraden meegedaan hebben met het ontwikkelen van het beleidsplan.

Hoe? Natuurlijk kunnen gemeenteraden hun bestuurders ter verantwoording roepen voor de inbreng van die bestuurders in de veiligheidsregio. Dat vinden raden doorgaans echter een te beperkte rol. Daarom hebben de gemeenteraden in Brabant-Noord het initiatief genomen om een extra instrument te ontwikkelen: ze hebben gezamenlijk elf gemeentelijke kaders vastgesteld. Met deze kaders kunnen ze vooraf het beleid van de veiligheidsregio sturen, kunnen ze tijdens de planfase toetsen of de veiligheidsregio de uitgestippelde beleidslijn volgt, en kunnen ze achteraf controleren of de beleidsdoelen zijn behaald. Dit experiment om gemeenteraden meer bij de veiligheidsregio te betrekken is uniek in Nederland.

Elf gemeentelijke kaders

Met de elf gemeentelijke kaders maken de gemeenten duidelijk wat ze van de veiligheidsregio verwachten en waar deze zich op moet richten. Allereerst willen de gemeenten minder slachtoffers. Dat kan door brandveilig leven, wat bewustwording en zelfredzaamheid vergroot en door integrale handhaving. Dat laatste kan met behulp van risicoprofielen, waarbij risicocommunicatie de burger vertelt hoe met risico's om te gaan. Is er toch een calamiteit dan volgt rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij willen de gemeenten dat inzet van burger- en professionele netwerken mogelijk is bij incidenten, rampen en crises en dat de veiligheidsregio gemeenten adviezen over veiligheidsrisico's en maatregelen geeft. Met brandweervrijwilligers zorgt de veiligheidsregio voor lokale wortels en met solidariteit behoudt de veiligheidsregio een stevige bodem; komende tijd maakt de historisch gegroeide verdeling van kosten plaats voor een rechtvaardiger omslagsysteem. In dit hele proces zorgt de veiligheidsregio ervoor de goede informatie te halen bij en te brengen naar de gemeenteraden.

Externe partners

Ook de externe partners hebben met landelijke visies, strategische agenda's en managementraden hun stempel op het beleidsplan gedrukt. Voor crisisbeheersing en rampenbestrijding zijn de thema's waterveiligheid en continuïteit van de samenleving komen bovendien. In Brabant-Noord speelt waterveiligheid een rol, bijvoorbeeld met hoogwaterscenario's voor de Maas, de Aa en de Dommel; continuïteit van de samenleving doelt op zaken die de samenleving ontregelen als ze uitvallen, zoals drinkwater, elektriciteit en internet. Naast deze prioriteiten voor crisisbeheersing en rampenbestrijding zijn er prioriteiten in de samenwerking (bijvoorbeeld met het ministerie van Defensie), in afstemming (bijvoorbeeld bij geneeskundige hulpverlening) en in schaalvergroting (door schaalvergroting krijgt de veiligheidsregio er taken bij van sommige organisaties en verdwijnen taken naar andere organisaties; daarop anticiperen is noodzakelijk om het werk goed te blijven doen).

Actueel risicoprofiel

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in haar beleidsplan niet alleen de inbreng van partners verwerkt, maar ook het actueel risicoprofiel. Uit de actualisatie van het risicoprofiel, die dit jaar (2015) is gemaakt, blijkt dat er geen nieuwe risico's zijn bijgekomen. Wel zijn vanwege aandacht door bestuur en politiek, en vanwege ontwikkelingen en beleid rond risico's vier prioritaire risico's aangewezen: (1) overstroming, (2) natuurbrand, (3) brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen, en (4) paniek in menigten. Deze risico's krijgen in de beleidsperiode 2016-2019 meer aandacht zodat alle partners beter zijn voorbereid als een risico actueel wordt.

Zes verbindende thema's

De inbreng van de partners en de wettelijke verplichtingen zijn vertaald in zes verbindende thema's. Allereerst moet de veiligheidsregio de organisatie duurzaam maken en houden: het consolideren en continueren van de dienstverlening. De samenleving verwacht namelijk dat de veiligheidsregio dag en nacht klaarstaat om op te treden bij incidenten, rampen en crises. Dat vereist schaalvergroting, wat grote invloed heeft op de taakuitvoering: lokale standaarden en regelingen maken plaats voor landelijke varianten. Uiteindelijk kan de veiligheidsregio alleen beter werk leveren voor minder kosten via samenwerking met haar partners. Op die manier kan ze expertise en uitvoeringskracht bundelen en het contact met de maatschappij verbeteren. Ook samenwerking met burgers, instellingen en bedrijven (de participatiemaatschappij) hoort daarbij. Zo trekken burgers bijvoorbeeld aan de bel als er over risico's van bedrijven wordt gesproken. Dat laatste leidt tot meer preventie, ofwel focus op de voorkant (bijvoorbeeld: een brandmelder is belangrijker dan een brandblusser, want gebouwgebruikers moeten allereerst weten dat er een brand is, pas daarna kunnen ze de brand blussen). Met name voor de laatste twee punten is het noodzakelijk om te verbinden en te communiceren.

Zeven uitvoeringsprogramma's

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft haar beleidsdoelen vertaald naar zeven programma's die ze komende vier jaar gaat uitvoeren: (1) risicobeheersing, (2) crisisbeheersing en rampenbestrijding, (3) bevolkingszorg, (4) Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), (5) Gemeenschappelijk Meldcentrum (GMC), (6) incidentbestrijding brandweer, (7) bedrijfsvoering. Het beleidsplan geeft voor elk programma aan waar de lat ligt - wat wil de veiligheidsregio bereiken? - en met welke aanpak de veiligheidsregio het gaat klaarspelen om over de lat te springen.